

Architektura BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Olga Jedličková

2010-04-01

Zahrada pro nevidomé děti

Graubner program

Pro tyto herní prvky je stejně důležitá jak jejich herní hodnota tak jejich estetický vjem. Jedná se o rozmanité herní prvky rozvíjející lidské smysly v úžasném estetickém zpracování. Graubnerovi herní prvky jsou určeny zejména těm, kteří věří ve vzájemné pozitivní ovlivňování krásna, tvořivosti, přemýšlení.

Zvuk a akustika

Neméně atraktivní součástí naší nabídky jsou zvukové a akustické herní prvky. Herní prvky spojují pohyb se zážitkem zvuku a umožňují zúčastněným nové zkušenosti ve vztahu příčiny a důsledku. Poskakováním, skákáním, tancováním a jinými pohyby lze vytvářet na herních prvcích zajímavé pronikavé i uklidňující zvuky; svou atraktivností oslovují lidi každého věku. Tyto herní prvky v sobě obsahují terapeutickou hodnotu pro lidi s různými funkčními omezeními.

CLIMBING FOREST jsou herní struktury vhodné do přírodního prostředí. Nabízejí různé herní příležitosti pro děti a lidi všech věkových kategorií. Jedná se o promyšlené a cílevědomě vytvářené herní kombinace. Základem jsou dubové kmeny, ručně opracované a proto si zachovávají svůj přírodní tvar. Lze je instalovat jak v otevřených prostorech, tak se mohou stát součástí skutečného lesa. Nosné kmeny mohou být různě umístěny a tak neničí stávající rostliny a kořeny stromů. Tyto herní struktury se musí projektovat individuálně. **CLIMBING STRUCTURES** jsou specifické herní struktury vyráběné z akátového dřeva a sítí na základě dlouhodobých zkušeností. Hra je klíčem k životu

Děti si potřebují hrát, aby našly správný přístup k životu. Když si děti hrají, poznávají svět kolem sebe; získávají nové zkušenosti na základě své tělesné a duševní činnosti při hře. Čím více **možností mají pro hraní**, tím je lepší šance, že se jejich schopnosti budou rozvíjet správným směrem. Děti potřebují hru pro svůj **zdravý vývoj**; hrají si, aby se naučily žít.

Výraz "Homo ludens" - hrající si člověk, použil již roku 1937 holandský kulturní historik Johan Huizinga. Tento výraz v sobě skrývá přesvědčení, že hra je základní součástí lidského chování a tudíž kulturně významným faktorem společnosti.

Také proto by hra měla být jedním ze základních faktorů, které působí na správný vývoj lidské společnosti. Hra by měla být součástí celého lidského života a mít pozitivní vliv na všechny generace.

Naše široká nabídka herních prvků umožňuje zapojit se do hry každému **bez ohledu na jeho věk**; **hrou** pak rozvíjet své schopnosti a získávat nové zkušenosti.

Byl jednou jeden cirkus, ve kterém byla spousta zvířátek, a ten patřil starému pánovi. Ten cirkus spolu procestoval skoro celý svět a tak se všechna ta zvířátka dobře znala a každý večer se scházela u starého pána v maringotce. Vařili si šípkový čaj a jak ho tak pili, vzpomínali, kde všude byli a co tam zažili.

A tak tam seděli večer co večer- slon, lachtani, velryba, kočky, pes, veliký had, lasička, ještěrky, barevní šneci, medvídek a opičky a ještě taky ptáčky a zlaté rybky. A tak jim bylo spolu dobře jak tak cestovali světem. Ale jednoho dne, když zas zvířátka přišla ke starému pánovi na čaj, řekl starý pán smutně: "Milá zvířátka, cítím, že mě už síly opouštějí a už dál takhle cestovat světem nemohu. Proto prosím tři z vás, aby pro ostatní našla nový domov, kde by jsme spolu byli šťastní a spokojeně tam žili."

Ze zvířátek pak vybral slona, protože ten byl nejstarší a tudíž nejrozumnější, psa- protože ten byl ze všech nejodvážnější a kočku, protože ta byla ze všech zvířátek nejmazanější.

Hned na druhý den, jak se rozbřeslo šel slon, pes a kočka najít nový domov pro sebe a své přátele. Stanovali zrovna za velkým městem. Slon, pes a kočka vyrazili. Chodili celý den, kočka už měla úplně rozbité packy, slon měl hroznou žízeň a psovi někdo v tramvaji přišlápnul ocas, takže toho měli všichni tři už dost. Neustávali však v hledání, protože věděli, že musí najít domov stůj co stůj. Zastavili se až na velkém kopci, protože slon už nemohl popadnout dech- protože už taky nebyl zrovna nejmladší.

Opřeli se o starou zeď a přemýšleli co dál. Tu najednou kočka uviděla škvírou ve dveřích malou zahradu a povídá: " Slone vezmi mě na chobot, ať jsem vyšší a podívám se tam. No tak slon natáhl chobot, kočka mu vylezla na hřbet a hop, byla v zahradě. Pes zatím hlídal, aby je při tom nikdo neviděl. Kočka byla v zahradě a pes a slon byli hrozně zvědaví a tak volali: " "Jakpak to tam vypadá kočko?". Ale ta jim neodpověděla, protože přes vysokou zeď sem do zahrady jejich hlasy ani ruch města už nedolehli. Tuze se jí tam líbilo, byla tam záplava slunce, ale i chladivý stín, tři velké ořechy a v kožichu jí hladil vánek. I když jí místy kopřivy dosahovaly vysoko nad hlavu, kočce se v zahradě moc líbilo. Nejraději by se stočila do klubička a na chvíli si zdřímla, jenže měla napilno. Skočila z ořešáku zpátky na zeď a volala na slona, aby jí zase nastavil chobot a ona byla zpátky na ulici a povídá: " Přátelé, tohle bude náš nový domov, sem přestěhujeme náš cirkus se všemi našimi kamarády." A tak už všichni tři v dobré náladě kráčeli na konec města unavení, ale spokojení, že pro sebe a své kamarády našli nový domov. Do cirkusu dorazil slon, pes a kočka pozdě k večeru a namířili si to s tou novinou rovnou do maringotky starého pána, kde už všechna ostatní zvířátka čekala na zprávu.

Šípkový čaj už byl na stole a všichni poposedávali na svých místech a upírali svoje malá očka na slona, protože ten byl nejstarší a taky nejrozumnější.

Slon tedy promluvil: " Moji milí, hledali jsme s kočkou a psem celý den, až jsme objevili jednu zapomenutou zahradu, ani ne příliš velkou ani ne malou. Prostě takovou akorát, abychom se tam všichni vešli a našli tam nový domov.

Zvířátkům bylo veselo a tak všichni pili šípkový čaj a smáli se a vyprávěli si příběhy o tom co při svých cestách zažili.

Ráno když se všichni probudili, začalo se balit. Každé zvířátko mělo svůj malý domek na kolečkách - svoji malou maringotku, kde mělo všechny svoje věcičky. Začalo tedy velké stěhování . Všechny domečky se zapojili do dlouhé šňůry a na její začátek se postavil starý slon, protože ten byl nejen nejchytřejší ,ale i nejsilnější .

Zvířátka počkala do setmění a pak společně vyrazila na cestu za novým domovem. A tak šel pes a pak kočka taky opičky a medvídci a lachtani a velryba a ptáčky i barevní šneci i starý pán i všichni ostatní a táhli svoje malé příbytky a vedl je slon.

Když dojeli na místo už nadcházel večer.

Zed' byla vysoká a zvířátka nevěděla, jak se dostat dovnitř. Tu velrybu něco napadlo. Obrátila se proti zdi a svým mohutným ocasem do ní vši silou praštila. Cihly se sesypaly a před nimi se náhle otevřela zahrada, ani ne velká ani ne malá s vysokými kopřivami a zrovna zapadalo slunce. Tak se postupně všechna zvířátka i se svými domky na kolečkách stěhovala dovnitř a nakonec šel slon a starý pán. A když už tam všichni byli tu slona napadlo, že by bylo hloupé nechat ve zdi takovou díru. Ale nevěděl jak jí vyspravit. V tu chvíli se o slovo přihlásil velký barevný šnek a pravil, že tu díru snadno se svými bratry opraví. A tak jim zvířátka podávala cihlu po cihle, šneci jí olízali ze všech stran a tak vyspravili celou tu díru ve zdi. A pak šli všichni spát, protože nazítří měli hodně práce. Když se druhý den ráno všichni probudili a vylezli ze svých domečků, posekali houští co tam rostlo spolu s vysokými kopřivami a objevil se tak před nimi krásný palouček. Na paloučku si každé zvířátko našlo svůj domov, místo kam si dalo svůj malý domek na kolečkách a aby tam bylo trochu veseleji vysadili si všichni květiny a aby tam byl pořádek zavelel slon, aby si zvířátka dala domky do přehledných uliček, aby se tam dalo dobře procházet a nikdo si neublížil. Tak tam začali zvířátka a starý pán společně bydlet a moc se jim tam líbilo. Jen vždy za nějakou dobu si zvířátka přestěhovala svoje domečky zase jinak, protože byla tolik zvyklá se stěhovat z místa na místo, že už si to jinak nedovedla ani představit. Žili tam tak spolu šťastně až jednoho dne se do domu, který se zahradou sousedil nastěhovaly děti. Děti, ty děti nebyly jen tak obyčejné děti, tyhle děti nosili bílé hole, neviděly zahradu ani zvířátka z okna, ale slyšely smích a šustění listů a cítili vůně květin. Hrozně si chtěly hrát a sáhnout si na ta zvířátka a přivonět ke květinám, pohladit si trávu a šplouchat si ruce v bazénku. Jednoho dne ten největší kluk odemkl starý zámek a děti se dostali do zahrady ke zvířátkům a začaly si spolu hrát a byly moc šťastné. Hráli si spolu od rána do večera a každý den a další a další a určitě si tam hrají ještě dnes.

Zahrada pro nevidomé děti

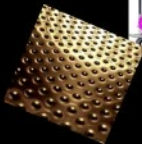

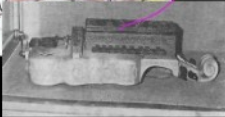

Pos
 eze
 ni

Zvuk – sluchový vjem

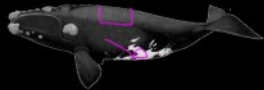

Interaktivní herní prvky

Plech-
zvuk

Sluch

- Atmosféra zahrady
- Šepot převislých větví- uklidnění
- Šustění trav, bambusu- vzruch
- Orientační bod
- Závěsné zvonkohry
- Tekoucí voda
- Trening lokalizace ZVUKU
- Cvičení paměti

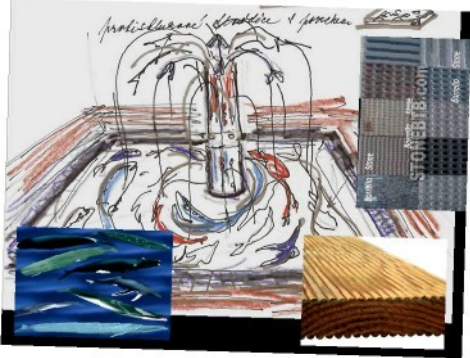

proliferation of algae & fungus

15/10/20

Akustické objekty

Akustické herní prvky

Chut'

- Ne jedovaté
- Voda v dosahu

- Nevidomé děti se neučí nápodobou jako děti vidomé
- Nutný učitel
- Praktická ukázka

Mobilní - variabilní zahrada

pro nevidomé

Materiál vyvýšených záhonů

- Na dotek jinak působí dřevo jinak cihla a kámen (Marečková, 2001)

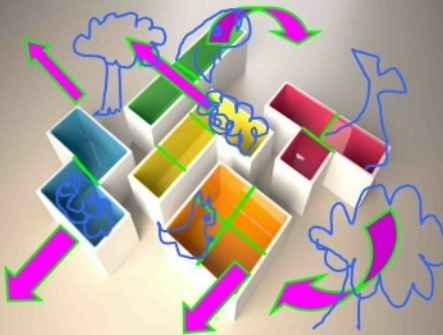

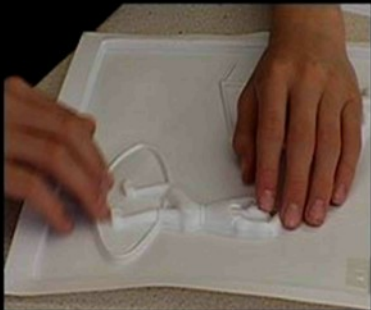

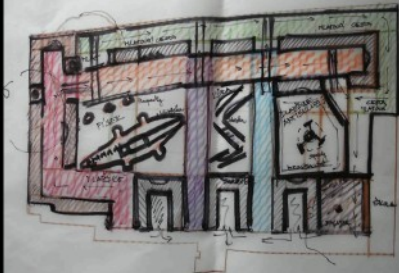
Koncept

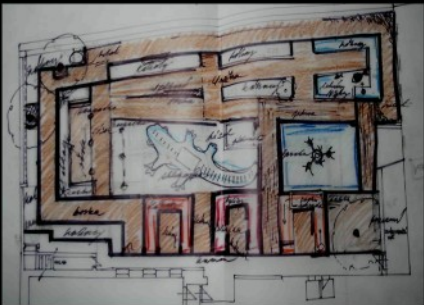
- Lze použít kdekoliv
- Pro děti
- Pro dospělé
- Pro nevidomé
- Pro tělesně postižené
- Maximální pestrost a možnost změn
- Nauka i hra

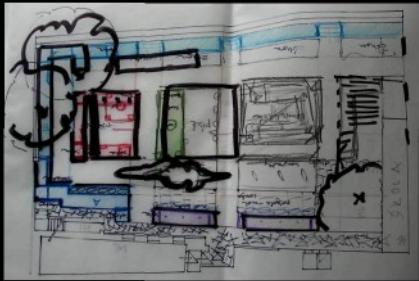

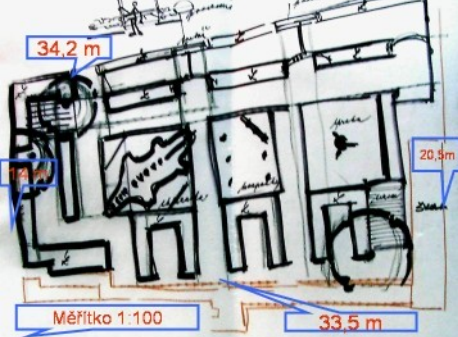

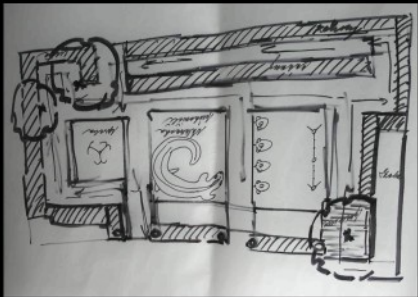

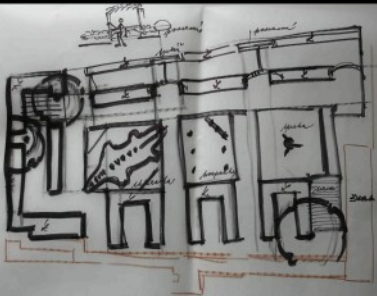

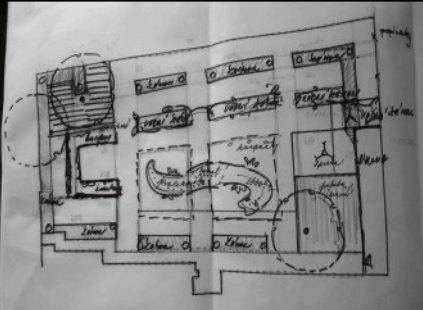

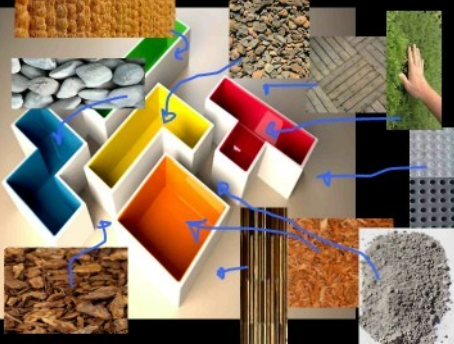

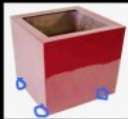

CESTY

- Střídání materiálu cest – dřevo, kámen štěrk, kůra...
- Tříbení citu, vjemu chodidel
- Ne kluzké, nebezpečné

rošty

mlat

Nácvik pohybu po městě

EXOTICKE-DREVO.EU

- Keblová (1999)- děti se učí správně věci
očichat- čichací vycházky
- Hmatová identifikace

Záhony i cesty

Hmat i čich

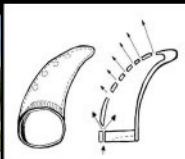

Herní prvky

- Nejen zábava
- Tréning dovedností
- Zvýšení sebevědomí
- Samozřejmostí jsou skluzavky, prolézačky, pískoviště- prvky herní
- Prvky nácvikové- dovednosti, panel vydávající zvuky
- Rusko, Izrael, Čína, Německo, USA, Indie...trend zahradní architektury

A blind boy in the Philippines plants a vegetable garden. (Photo by Robert Jaekle for Helen Keller International)

Rostliny do zahrad

Čich

Historie zahrad

pro nevidomé děti

- V UK- národní soutěž Nevidomý zahradník roku
- Pozitivní změna života postižených prostřednictvím zahradnictví

Horteterapie

Rostliny reagují na péči

Caplan (2001)- zvýšený záhon usnadňuje

Chut'

Sluch

Nevidomí milují bonsaje

Současný stav

Sociální rehabilitace

- Znovu schopnost zapojit se do společnosti
- Samostatnost
- Soběstačnost v maximální míře =
INTEGRECE
- Seberealizace
- Rozvíjení vloh jedince

Tradiční zahrada pro nevidomé

DNES

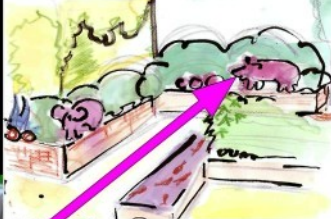

京野
探象之圖

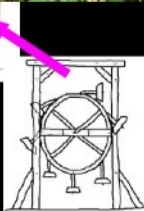
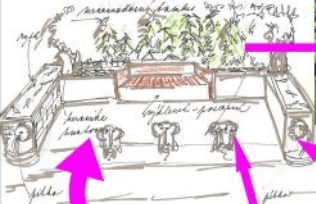

Zrak

- 90% informací
- **Slabozrakost** - zraková ostrost nižší než 6/18, ale vyšší nebo shodnou s 3/60
Také rovna zúžení zorného pole na méně než 20 °
- **Slepota** – zraková ostrost méně než 3/60
Zorné pole méně než 10°(WHO, 2004)
3/60 ostrosti = **5% normálního vidění**

- 161 milionů lidí na světě je zrakově postižených (37 mil. nevidomých)
- 0, 2% populace na našem území

Zahrady pro nevidomé

Proč?

O studně slepých a podobách pravdy

- Kdysi dávno nechal král všechny své nevidomé poddané prozkoumat slona, ale každý ho popisoval jinak.
- Ten, který ohmatával jeho chobot se domníval, že je to had. Druhý držící nohu myslel, že je to kmen. Jeho soused považoval ucho za zelný list. Ten, co držel ocas myslel, že je červ.
- Tohle všechno byl jeden slon.
- Každý získal svojí zkušenost a našel vlastní cestu, jako vidící když často rozeznávají jen částečnou pravdu a k absolutní pravdě jsou slepí.

- „Estetická výchova významně obohacuje
emociální život nevidomých.“(Litvak,
1979)

- „Jednou z mnoha základních potřeb člověka je krása, protože ta na sebe váže pocity jako radost, optimismus, štěstí a dobrá duševní pohoda (Mareček , 1992).“

Helen Kellner(1908, Mein Welt)
hluchoslepec

„Vím, že vidím i pomocí zlaté mlhy
fantazie a přírodu vroucně miluji.“

Orientační bod

- Místo, dobře postřehnutelné, odlišné od okolí, přináší zrakově postiženému informaci
- Sluch, hmat, čich, teplo, vertikála, horizontála
- Celková trasa je souborem orientačních bodů
- Ne příliš

Zahrada smyslů

- Zahrada pro nevidomé
- Relaxace
- Tréning
- Pracovní terapie
- Jemná motorika
- Resocializace

Uspořádání zahrady

- Jasně tvarosloví, ne ostrý úhel ne vlnící se obrys
- Cesty- ideální šíře 1,6 m (slepec s doprovodem)
- Minimum 30- 50 cm po obou stranách
- Záhony se vodícím madlem
- Vyvýšené záhony (60 - 85 cm), 60 cm... lze si sednout
- Šířka 100 – 120 cm
- Odpočívadla
- Víc než 8% svah- rampa

Orientace v zahradě

- Cesty s vodícím značením
- Pruh 30-50 cm - kontrastní materiál, středem, u vchodu, rozcestí
- Označené okraje
- Zvuky
- Reliéfní plán zahrady
- Horniny, objekty

Touch and experience the ceramic relief model in front of you. It will provide insight into the garden's configuration.

- 1. Institut výchovy nevidomých v celé německy mluvící části – 1804, Vídeň, Johan W. Klein
- Provazníci kartáčníci, košíkáři , muzikanti
- Žebrání, jen v ústavní péči důstojný život
- 1908- darem sad, čtvrť Baumgarten
- 1888- Ústav pro nevidomé, neschopné vzdělávání a obživy- Francisco-Josefinum

BASIL

(*Ocimum basilicum*)

The name is derived from Greek meaning the "King" of herbs. Used in cooking, as a love token in Italy, and medicinally in the Far East and Africa.

ČICH

= Rostliny aromatické

- J, Z svah
- Půdokryvné - pochozem voní
- Záhonové - dotykem voní
- Léčba těla i DUŠE (Haarpaintner 2005)

hmatem

Caplan- zahrada s více „pokoji“

- Odpočinková- lillie, šeřík
- Povzbuzující- levandule, rozmarýn
- Uspávající- vistárie

Hmat

- Vyvýšené záhony (60-80 cm)
- Rovné řady rostlin po skupinách 3-5 ks
- Plstnatost, hladkost, tvrdost, měkkost
- Plochy vysypat štěrkem, kůrou, oblázky
- Hmatové objekty
- Ne trny, ostny, jedovaté
- Všechny části rostliny lze využít

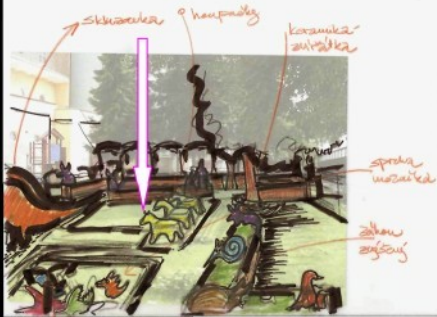
Hmatové objekty

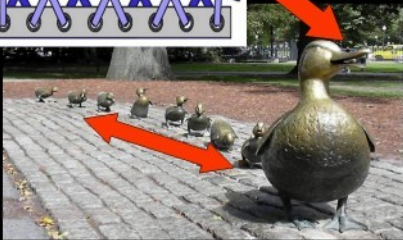
herní

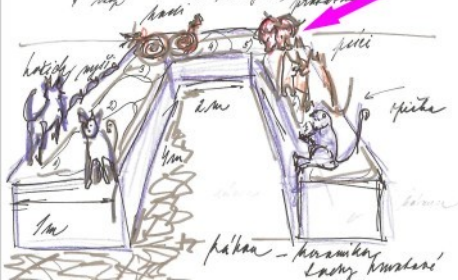

Boston, USA

1) *Centrales puber*
 2) *Pianthas - parvula*
 3) *Stenoclypeus - prasanna*

VRL

Hmatové stěny

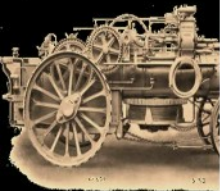
motorika

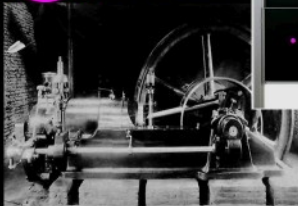
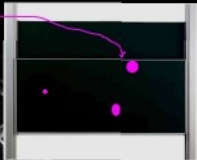
Zvuk

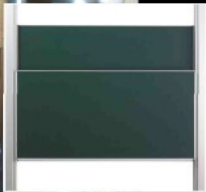
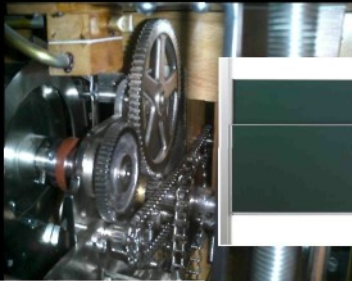
Jemná motorika

Jemná motorika

Sestrojení soukolí

ZVUK

www.talca

www.orientalcar.com

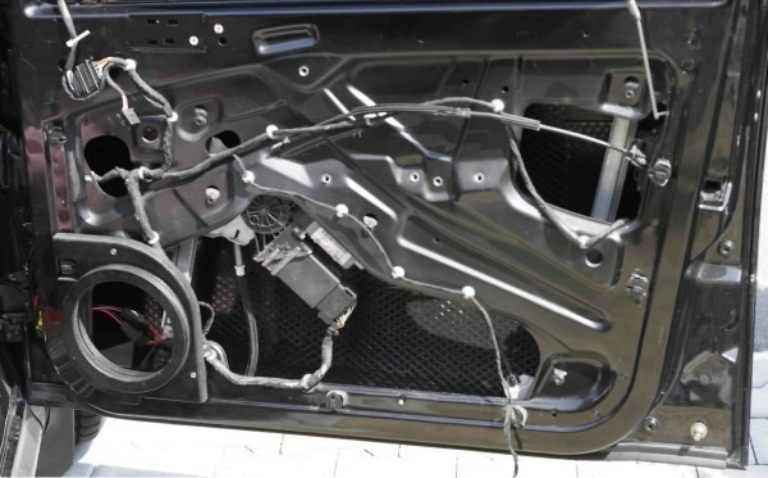

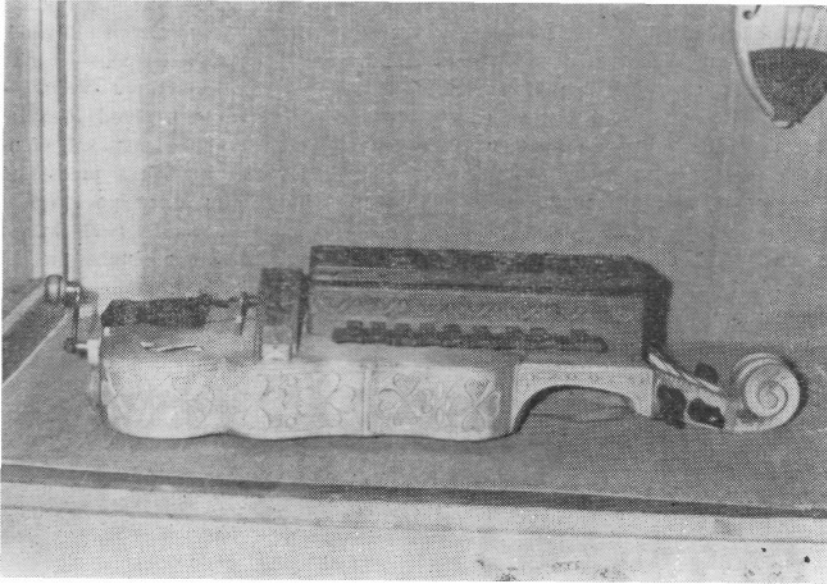

hyperinterce

www.hyperinterce.cz

PRO-
OF

Learn
perce
d to
acq
built
the n
Learn
weigh
weigh
the o
perfo
to m
gals w
And m
to be
named
renew
those
which

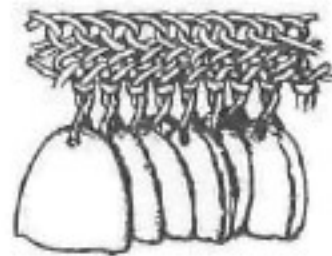
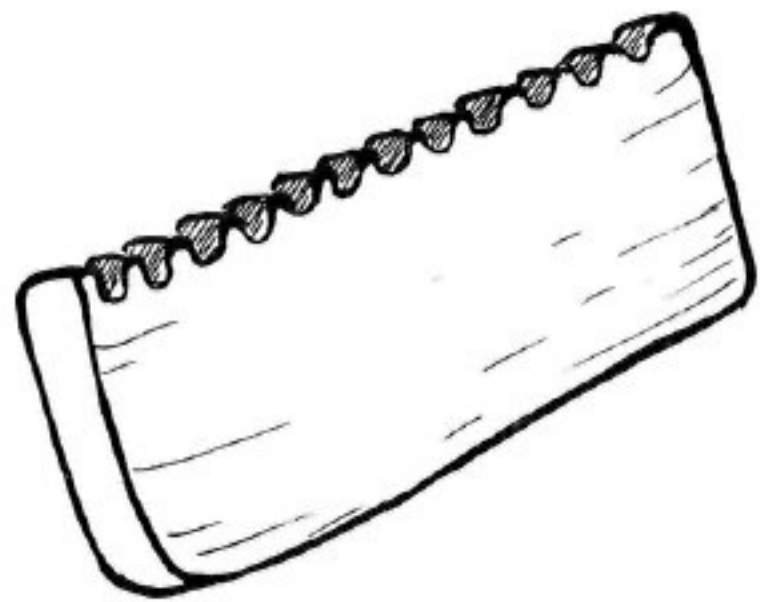
A

B

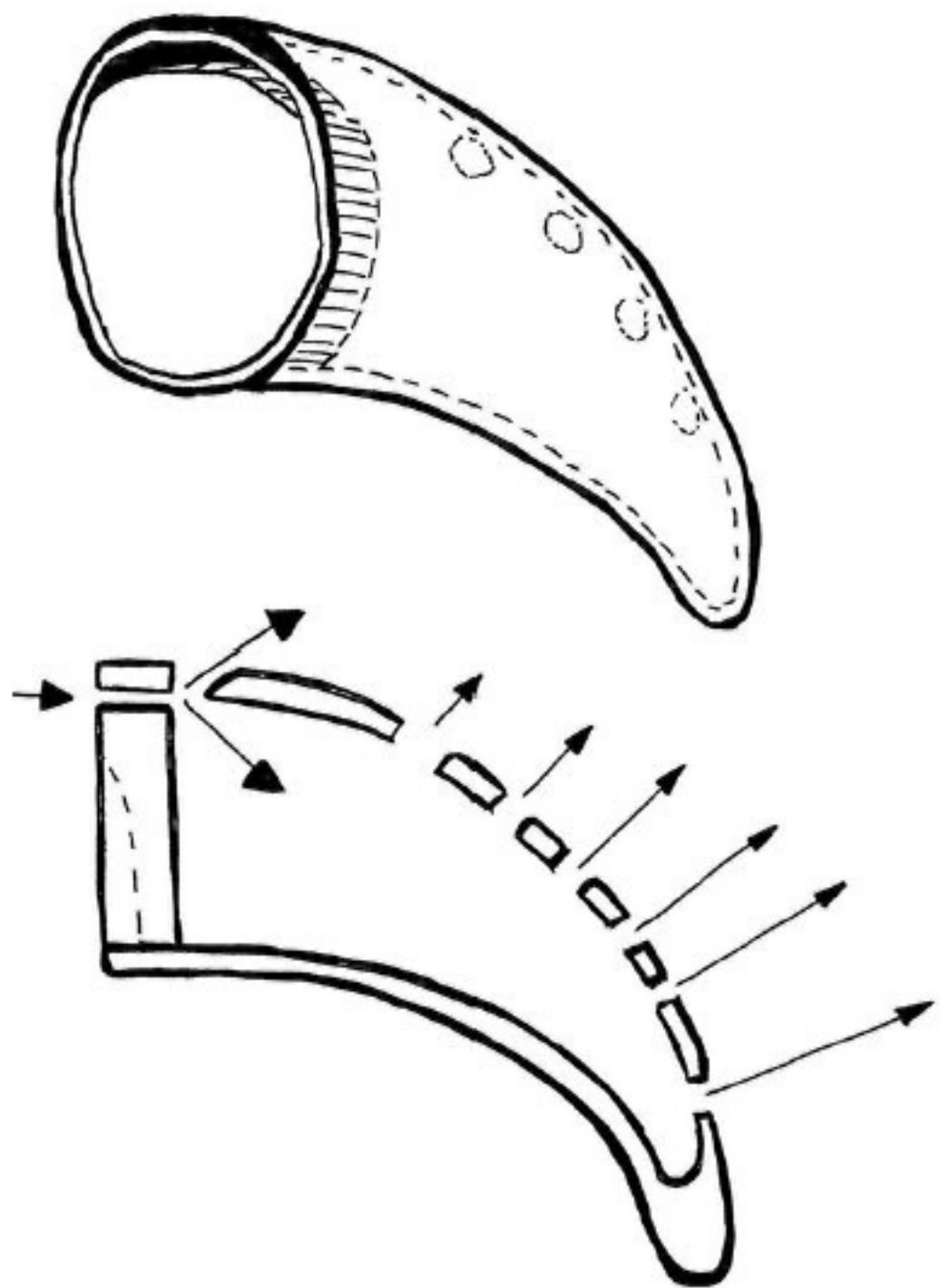

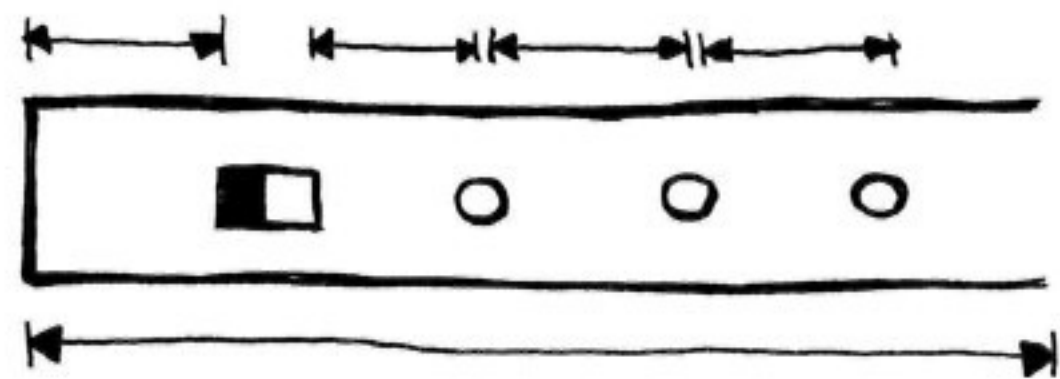
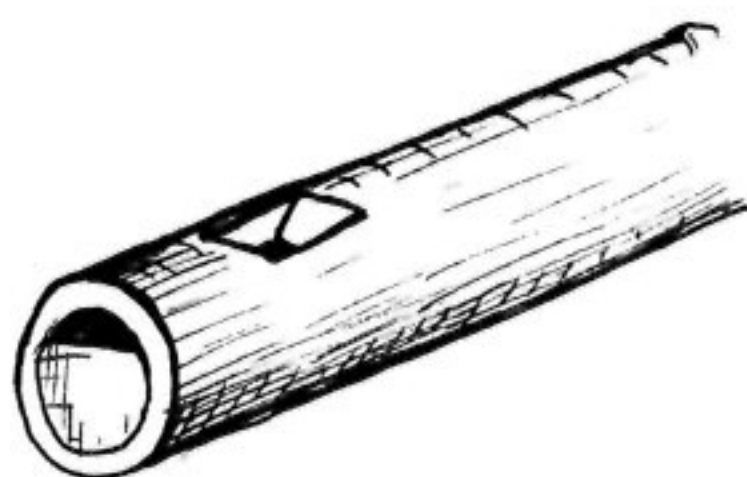
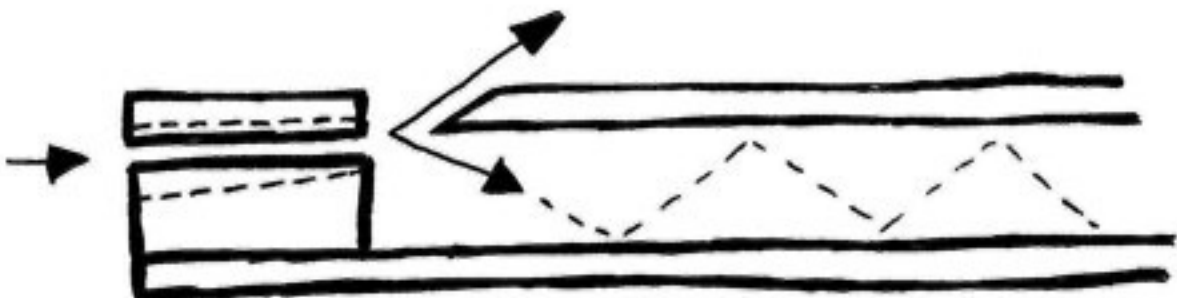

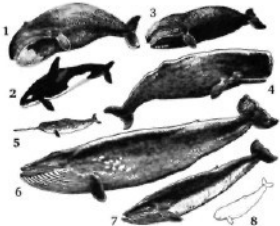

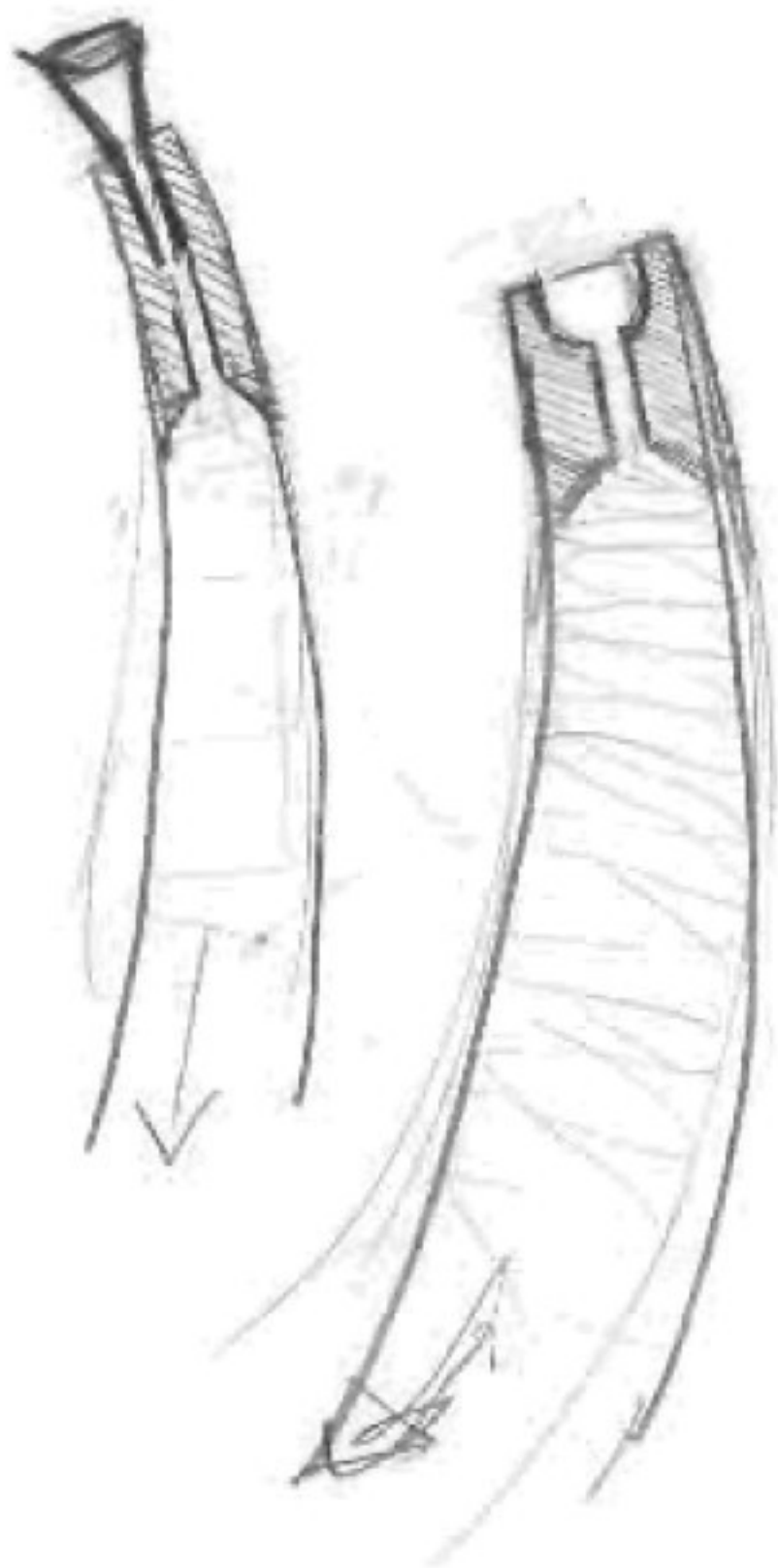

Plášť sklíčidla

Ozubený prstenec

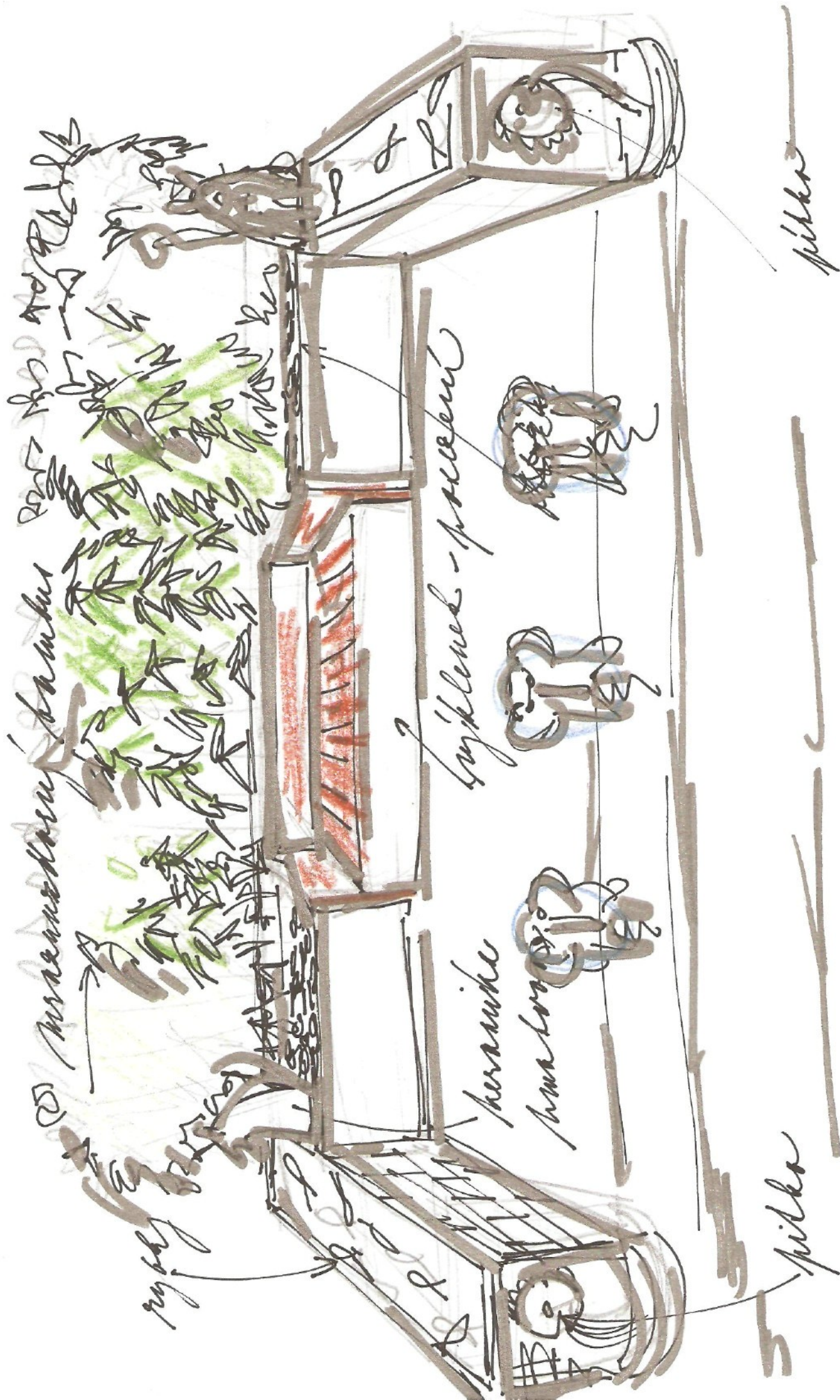

Adm's speech

Transvaal

Wetland
for
palace

old
city

Partnerships

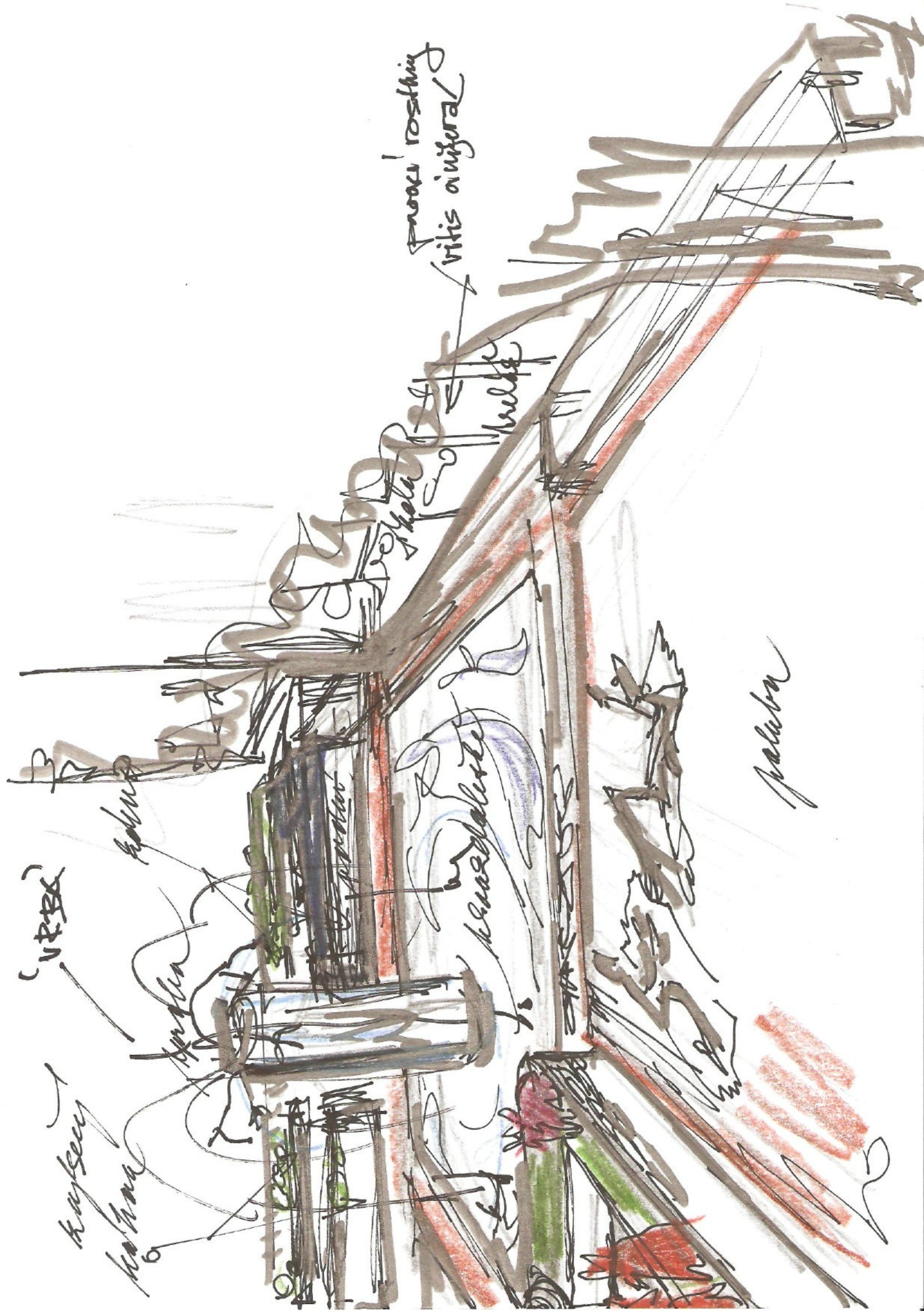
Wetland

Palace

Wetland
community
support

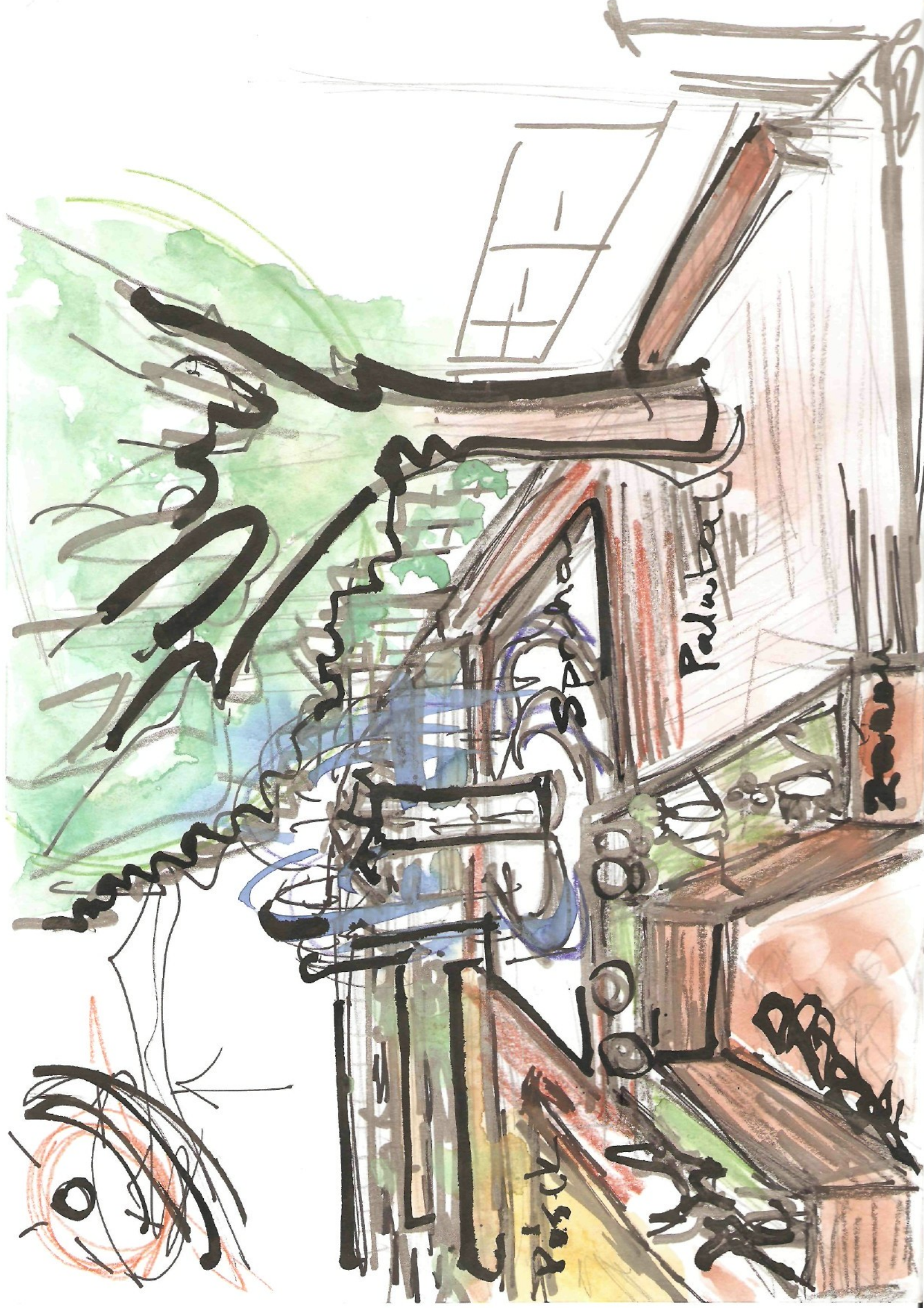

Pensuily
Azelly

Kashla

Orick

Hroch

Feenius

Busty u břehů:

A) Kusatý pán

B) Píseň pán

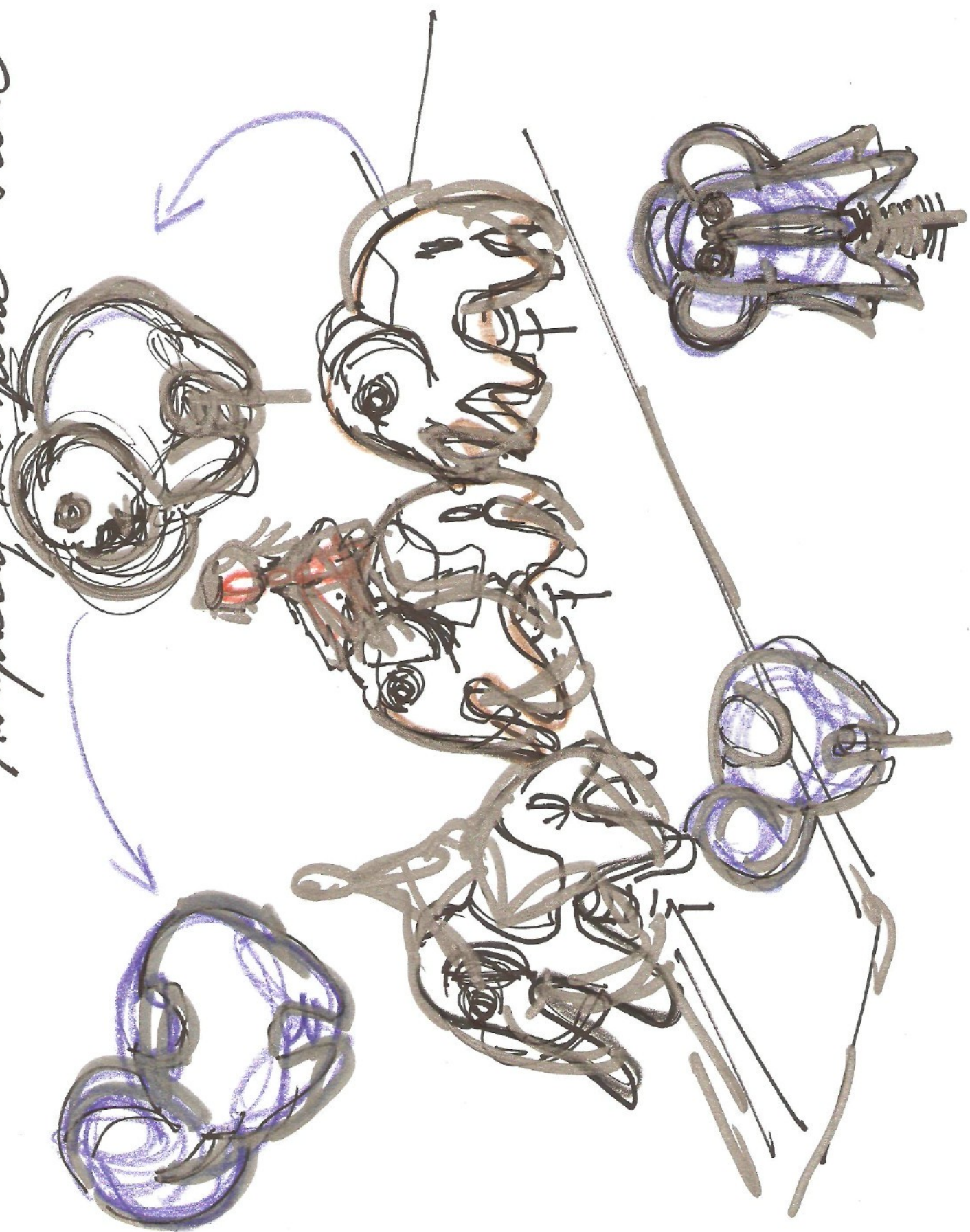
C) Hledný pán

byl to v době kdy se hledal helix

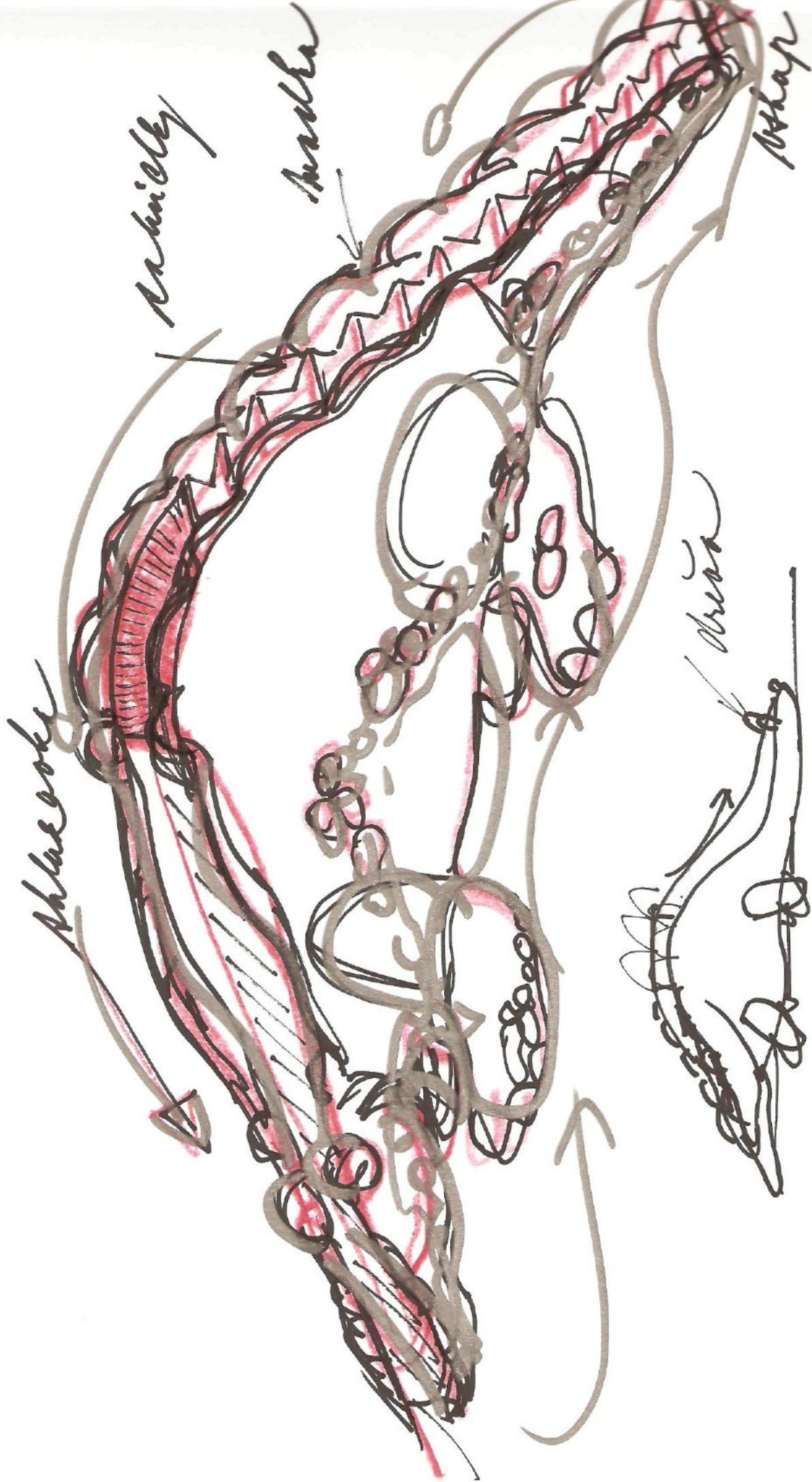

propaganda for 'Slow'

Shluranka - Jettar

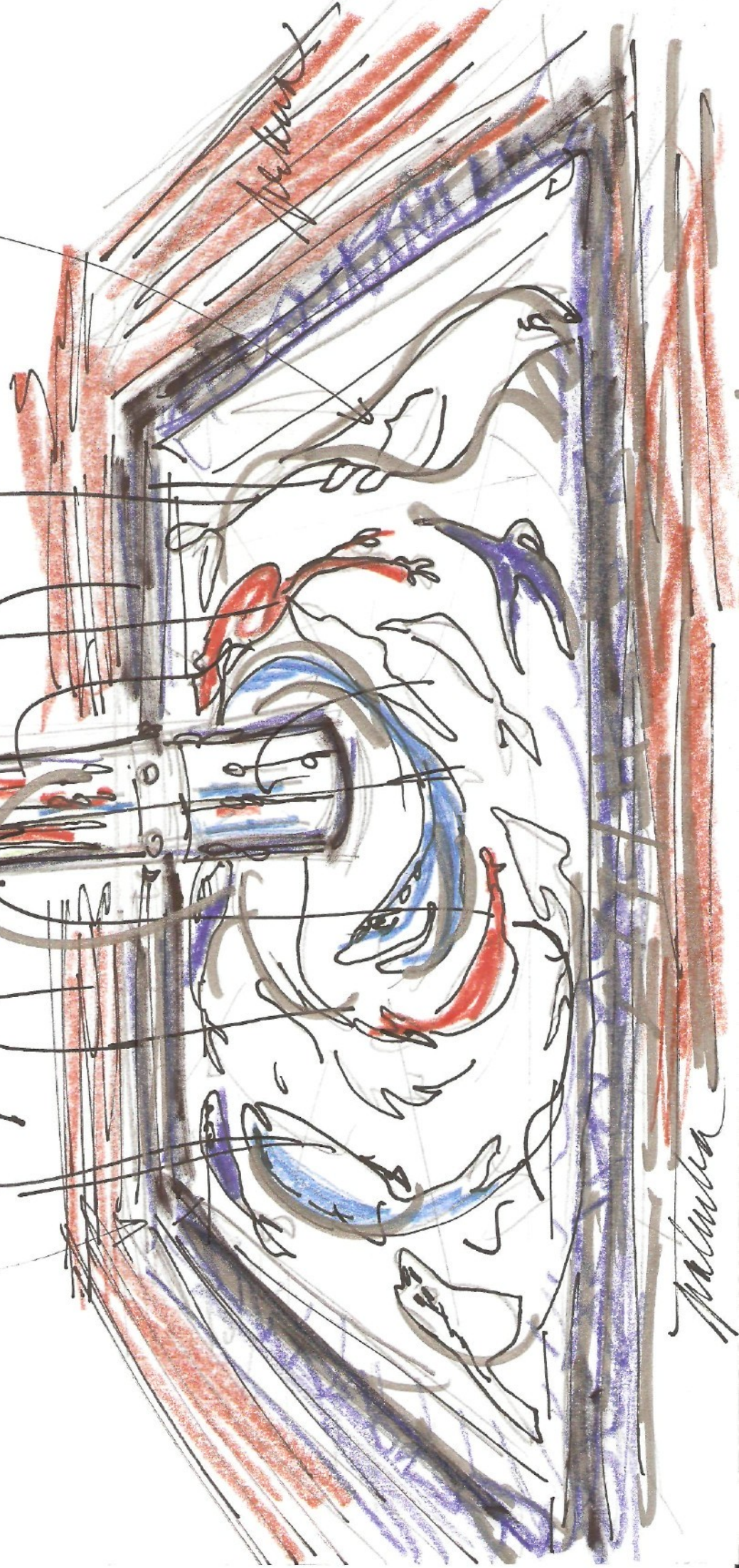
Bravornisti:

UBA = ~~PRCA~~

PRCA

problemy s dopravou a pocestou

ekonomické
problémy

Malina

palamny + skřehy

Gila
(name)

harvika (Hau)

harvika

harvika

harvika

netřesky
a skřehy

perforovaný
přechod

perforovaná
keramika

per

hřata

ročka

Bergman

Будет

- 1) мадри'чанка
- 2) палат
- 3) гимна
- 4) проп

- 5) центральная
- 6) диалог - работа
- 7) культура / практика

Андрей

рабочий кабинет
спальня

молоток - 7/17 ко

рагата

краса мукарани
небу ошпы

неба
миска

патизон
фактивна

пест
пестра

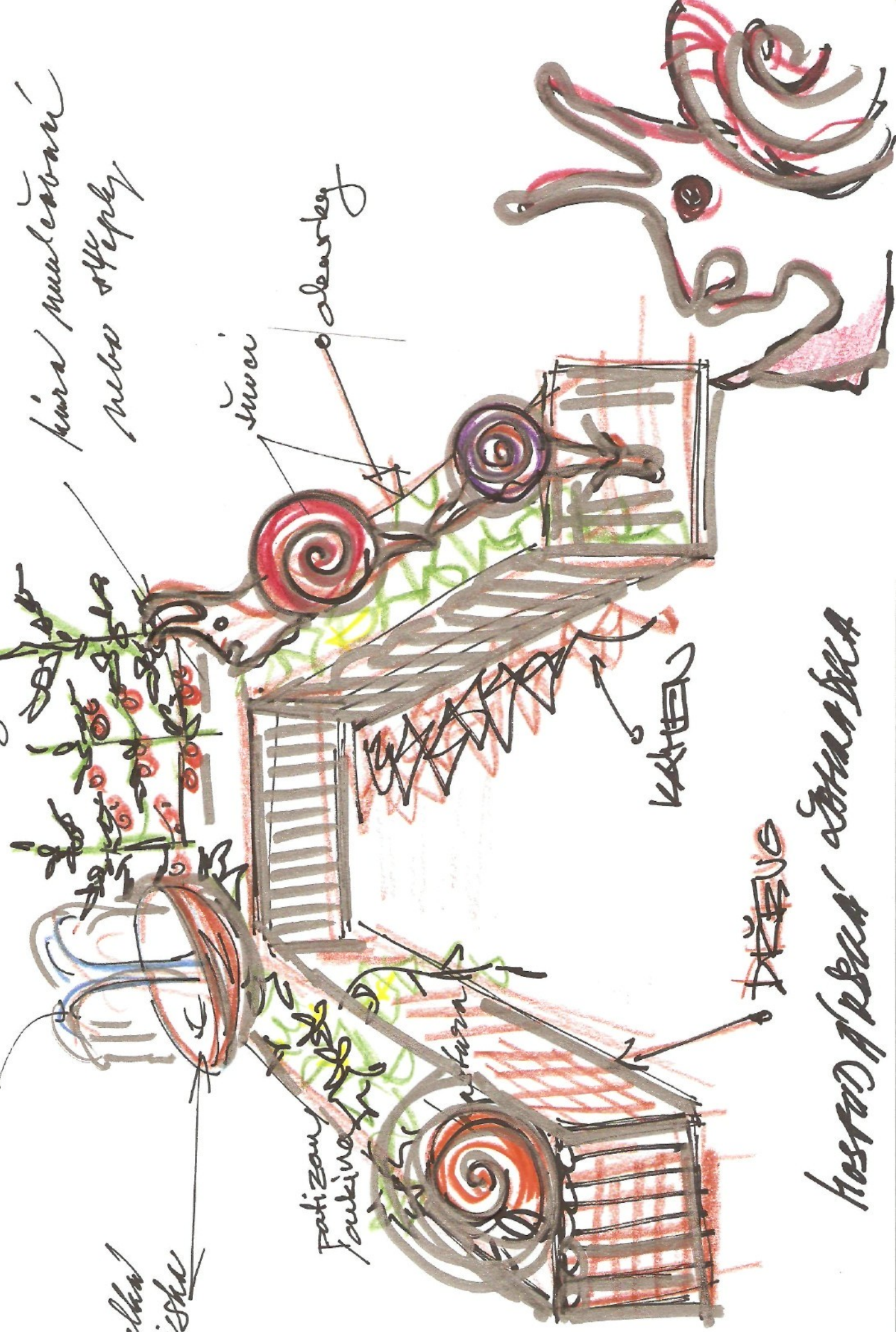
суви

одежды

клетка

~~дерево~~

молоток, молоток

Ustara

šišor

bečina

kadunčiča
kadunec

uhla

vekyb-

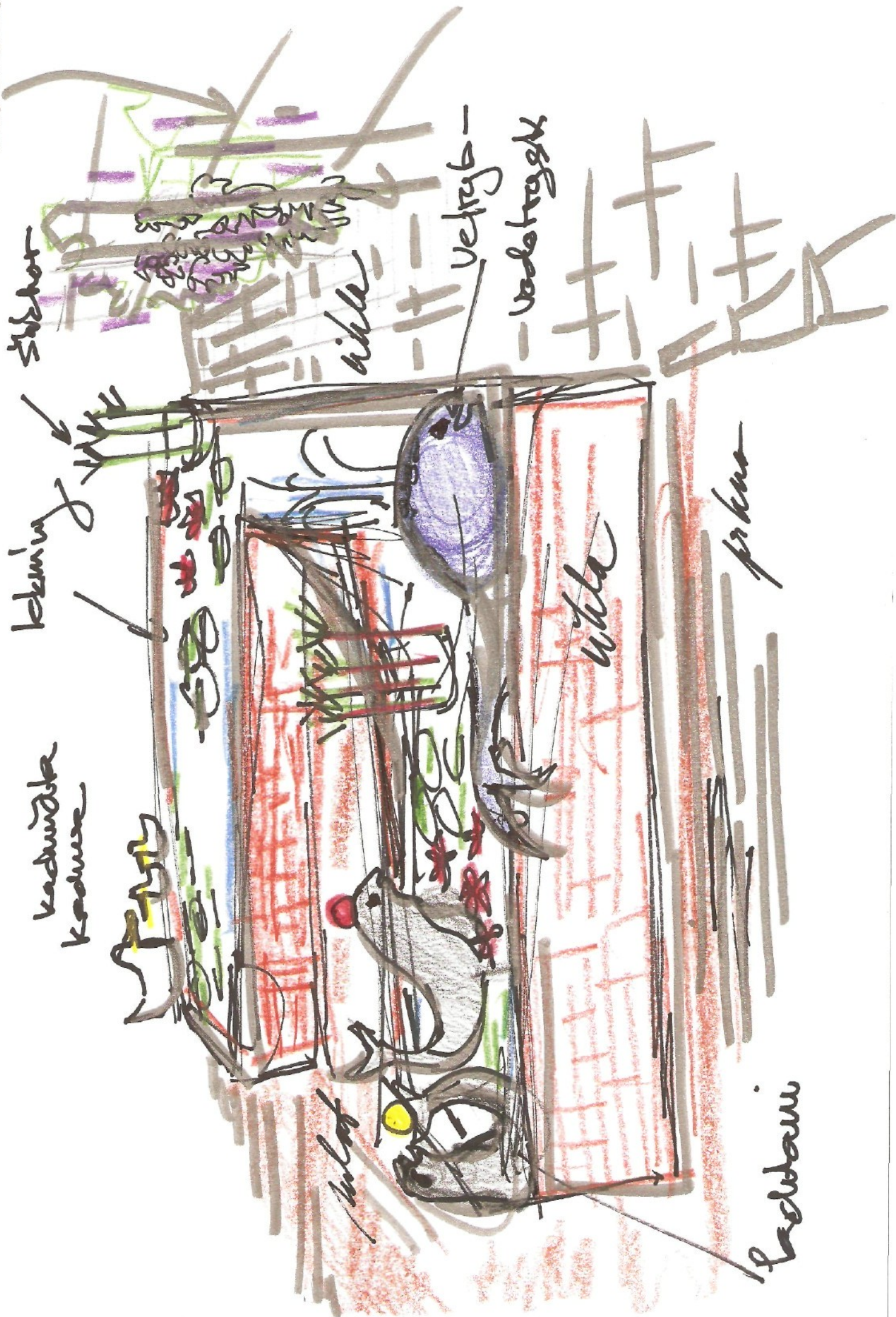
-vodozrysk

uhla

prkna

mlat

laskovani

Bylaws

leola

Handwritten signature: *Handwritten signature*

Quinta

Index

отца и
матери

herpessiformis

0110000

Winnifred

Andere dracka

fourth

Walden Sea

ANALYSIS

• finding practice

Adyais Naran - Valet

skrzek

konfaly

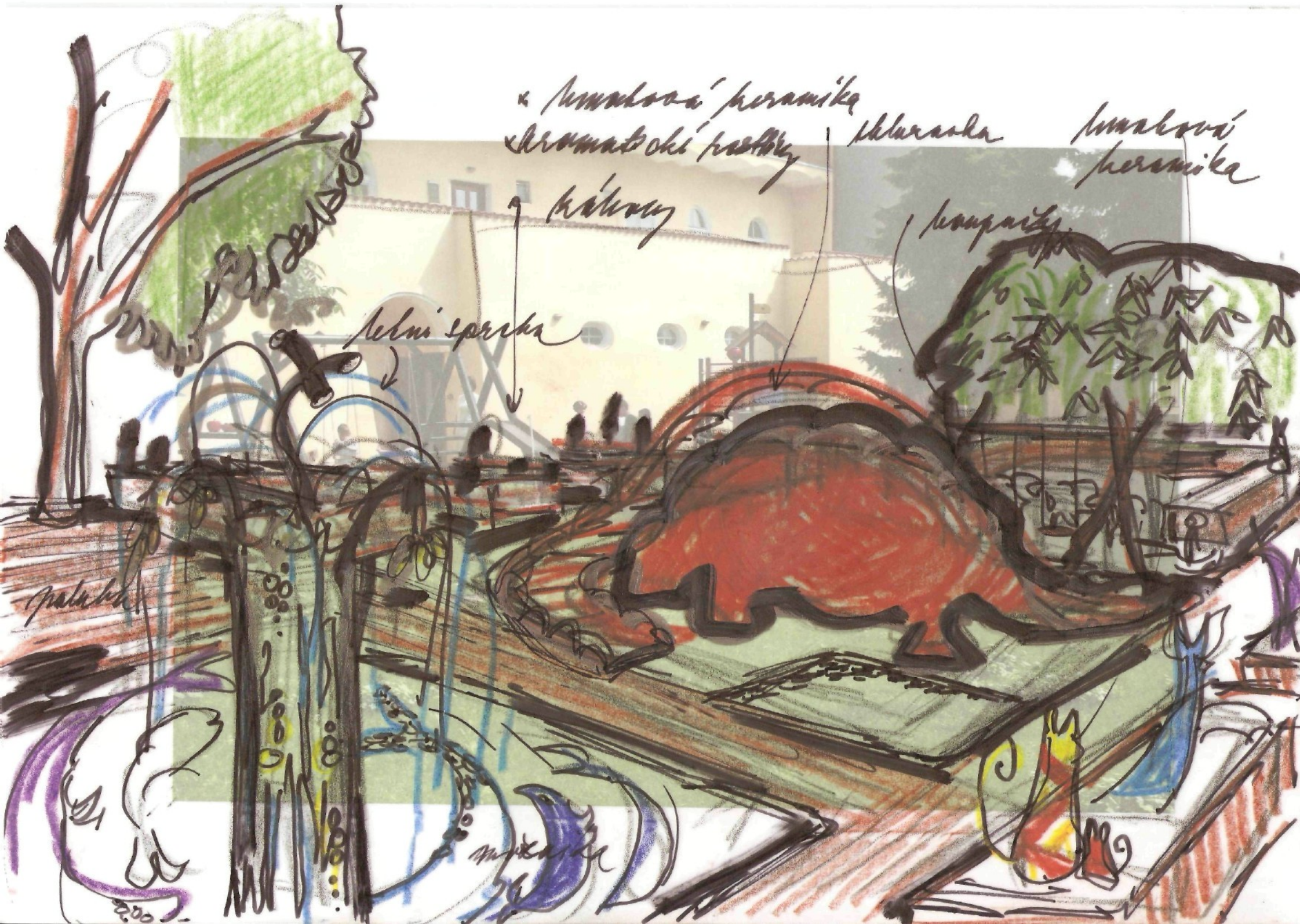
keramika-
zlatka

spzka
mozakka

zahn
zugzug

« Прудовая керамика

ароматичи растенья

платья

прудовая
керамика

камень

камень

прудовая

прудовая

прудовая

ZAPADNÍ ČASINAR

SIVON

100

Japanese houses and garden

00:01:17

Armoise

ARTEMISIA

schmidtiana

"Nana"

Asteraceae

Plant Select®

Narcis Bridel Crown

翠竹林

HEDERA HELIX L. - břešťan popínavý

© - Josef Hlasek

www.hlasek.com

Corydalis lutea 8212

Photo copyright Henriette Kress
<http://www.henriettesherbal.com>

Photo copyright Henriette Kress
<http://www.henriettesherbal.com>

Debra A. Neri

ADW

WORLDWIDE

www.krieger-richter.cz
THE ORIGINAL

Learn something
about each other
and get to know
each other
and get to know
each other
and get to know
each other

ADULT

ALLIANCE

Ceramic art works are showcased at the 2009 World Ceramic Biennale Korea. Various exhibitions are held in Icheon, Tpoja and Gwangju in Gyeonggi Province. / Yonhap

Touch and experience the ceramic relief model in front of you. It will provide insight into the garden's configuration.

Touch and experience the ceramic relief model in front of you. It will provide insight into the garden's configuration.

ČESKÝ
KUTIL.cz

"Il Gatto"

Squitti's

30" Tall

Cold Cast Grey

BASIL

Ocimum basilicum
Lamiaceae

The name is derived from Greek
meaning the "King" of herbs.
Used in cooking, as a love token
in Italy, and medicinally in the
Far East and Africa.

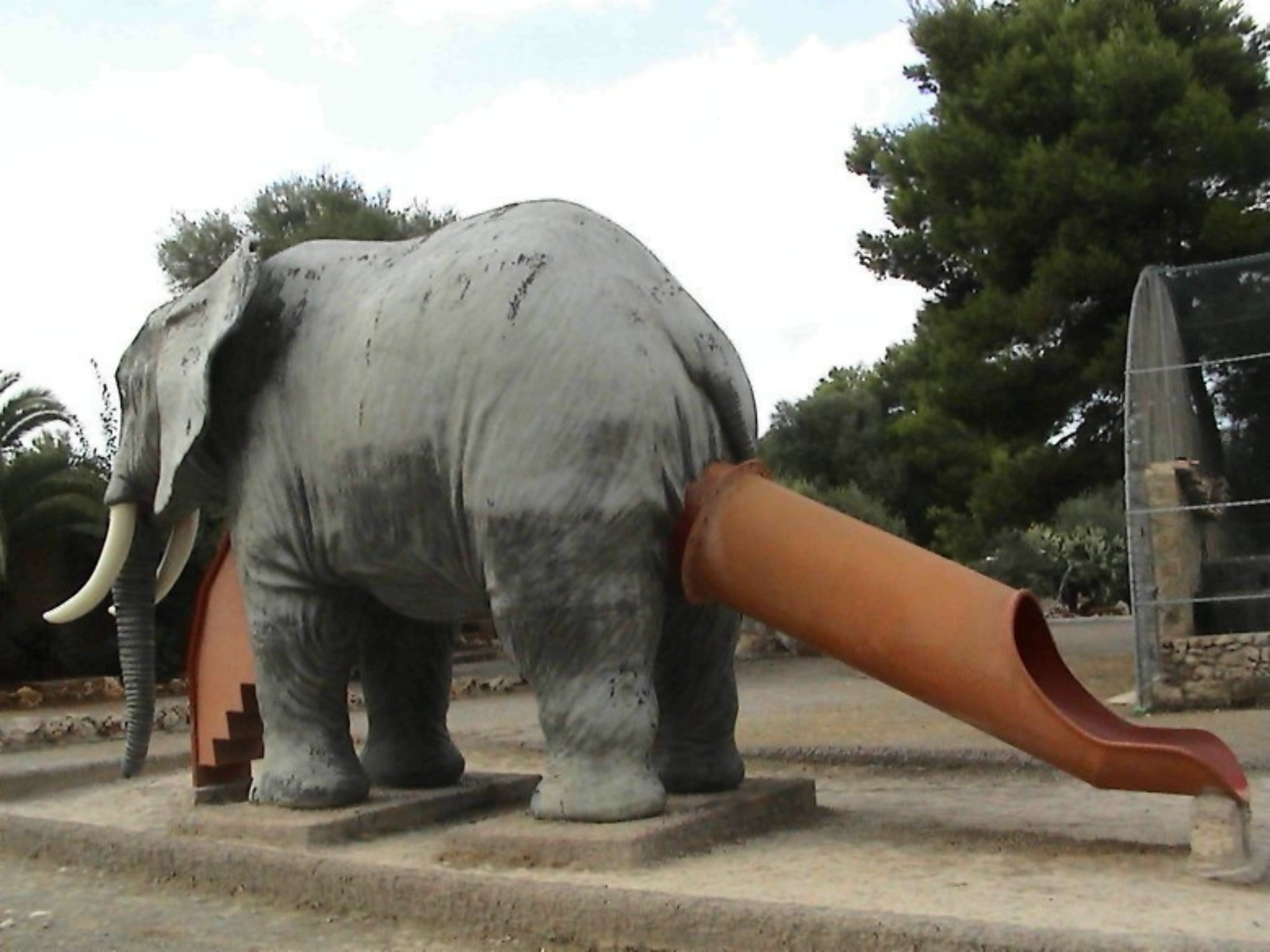

Pooktre Planted 1998

OFFICE

JOHNEN

JOHNEN

ICHT

衆
探
象
之
圖

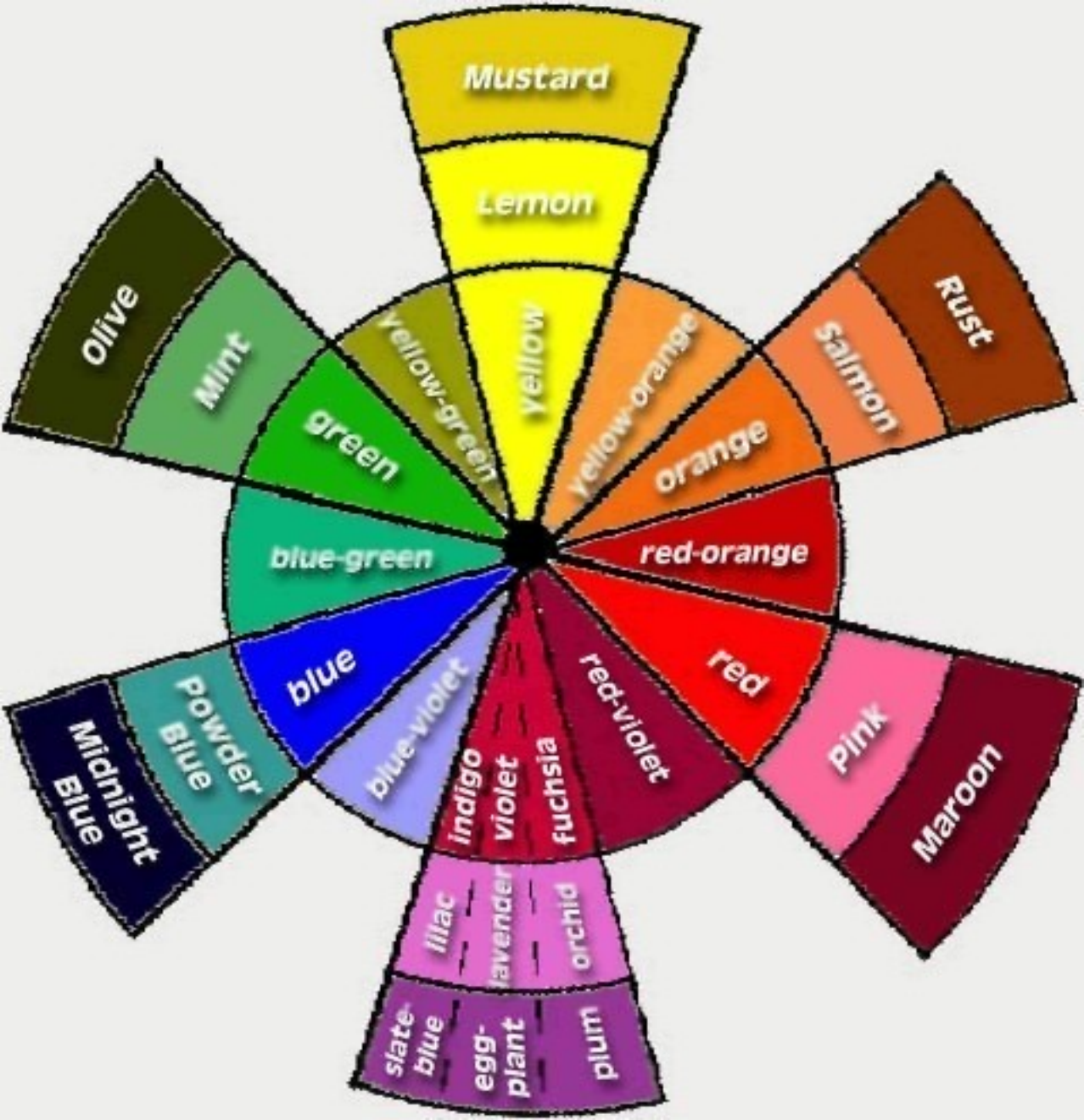

AGE OF THE
SEA BANTLARGE
HILL TO BIRNEY

بحر

el bassar

A blind boy in the Philippines plants a vegetable garden. (Photo by Robert Jackle for Helen Keller International)

